

**UCHWAŁA NR IV / 2 /2019
RADY MIEJSKIEJ W STOPNICY**

z dnia 18 lutego 2019 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2019- 2021

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. 2018 r. poz. 994 ze zm.), art. 176 i art. 179 ust.2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. 2018 poz. 998 ze zm.) uchwała się, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się do realizacji Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2019-2021, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Stopnica.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej
mgr Krzysztof Tulak

Uzasadnienie

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na gminę obowiązek realizacji zadań w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. Zgodnie z art. 176 pkt 1 w/w ustawy do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3- letnich gminnych programów wspierania rodziny.

W związku z powyższym i z uwagi na konieczność wypełniania obowiązku ustawowego zasadne jest podjęcie uchwały w przedmiotowej sprawie.

Wstęp

Dla dobra rodziny, które jest naturalnym środowiskiem rozwoju i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, konieczne jest wspieranie rodzin ze strony państwa, w tych przypadkach, kiedy własne zasoby i możliwości nie wystarczają, aby pokonać sytuacje trudne lub kryzysowe.

Rodzina *to najważniejsza, podstawowa grupa społeczna, na której opiera się całe społeczeństwo*¹, jest naturalnym środowiskiem dziecka, w którym zaspakajane są jego podstawowe potrzeby. Rodzina funkcjonująca prawidłowo stanowi dla swych członków, przede wszystkim dzieci, źródło poczucia własnej wartości i bezpieczeństwa. Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny zagraża szereg czynników, wśród których istotny wpływ mają zjawiska patologiczne. Ich oddziaływanie czyni rodzinę dysfunkcyjną. Rodzina dotknięta nimi bez pomocy z zewnątrz często nie potrafi sprostać swoim obowiązkom względem dzieci, rozwiązywać swoich problemów i wyjść z sytuacji kryzysowych. Do zjawisk patologicznych zalicza się między innymi: alkoholizm, przestępczość, niewydolność opiekuńczo-wychowawczą oraz przemoc w rodzinie. Występowanie ich jest często powiązane z ubóstwem, bezrobociem. Występujące w rodzinie problemy są często złożone i do ich rozwiązania potrzebne są interdyscyplinarne i skoordynowane działania. Rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego monitorowania i wsparcia, w tym w szczególności przez pracowników socjalnych, asystentów rodziny, Policję, kuratorów sądowych, pedagogów szkolnych.

Praca z rodziną ma na celu przywrócenie jej prawidłowego funkcjonowania poprzez umożliwienie jej odzyskania lub nabycia umiejętności prawidłowego pełnienia ról opiekuńczo-wychowawczych i społecznych, aby dziecko pozostało w naturalnej rodzinie i tam zostało przygotowane do prawidłowego funkcjonowania w swoim życiu i społeczeństwie.

Opierając się na założeniach ustawy z 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji

---

¹ Z. Tyszka, Rodzina w świecie współczesnym- jej znaczenie dla jednostki i społeczeństwa,[w:] Pedagogika społeczna, pod red. T. Pilch, I. Leparczyk, wyd. Żak, Warszawa 1995, s. 137.

opiekuńczo- wychowawczej może być przydzielony asystent rodziny, o którym mowa w art. 11 wyżej cytowanej ustawy. Bardzo ważne jest, iż rola asystenta rodziny zaczyna się już na etapie profilaktyki i polega na aktywnym wspieraniu rodziny. Zadaniem asystenta jest wspieranie rodzin wychowujących dzieci, zagrożonych różnymi dysfunkcjami. Celem pracy asystenta będzie osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej wychowywanie dzieci. Jego głównym zadaniem jest niedopuszczenie do oddzielenia dzieci od rodziny. W przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania dziecka przez rodzinę, powiat organizuje pieczę zastępczą w formie rodzinnej i instytucjonalnej.

Do zadań własnych gminy w myśl ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej należy między innymi współfinansowanie pobytu dziecka w wyżej wskazanych formach pieczy zastępczej.

Pomoc społeczna jako instytucja polityki społecznej państwa ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia. W przepisach o pomocy społecznej zawarta jest zasada pomocniczości, która kładzie nacisk na wspieranie, a nie bezpośrednie zaspokajanie potrzeb.

Niniejszy Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2019-2021 stanowi kontynuację i uzupełnienie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2015-2018 i jest spójny z Gminną Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Stopnica.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na gminę obowiązek realizacji zadań w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 176 pkt 1 w/w ustawy do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3- letnich gminnych programów wspierania rodziny.

Podstawy prawne do realizacji programu

1. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. 2018 poz. 998 ze zm.).
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. 2018 poz. 1508 ze zm.).
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t. j. Dz. U. 2015 poz. 1390 ze zm.).

4. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. 2018 poz. 2137 ze zm.).

Diagnoza społeczna

Podstawą do określenia sytuacji rodzin na terenie Gminy Stopnica oraz zaplanowania działań w ramach niniejszego Programu jest charakterystyka społeczno-demograficzna mieszkańców Gminy Stopnica oraz analiza danych osób objętych wsparciem przez Miejsko-Gminnego Ośrodek Pomocy Społecznej w Stopnicy.

Według danych Urzędu Miasta i Gminy Stopnica (stan na dzień 31.12.2018 r.) gminę Stopnica zamieszkiwało 7653 osób, w tym 3874 kobiet i 3779 mężczyzn, w tym dzieci: w wieku od 0 do 5 roku życia - 414, od 6 do 15 roku życia - 753 i od 16 roku życia do 18 lat – 238².

W roku 2018 systemem pomocy społecznej w Gminie Stopnica objętych zostało 692 osoby a 250 rodzin. Stanowi to 9,04 % ogółu mieszkańców gminy³. Najczęstszymi powodami korzystania z pomocy jest długotrwała lub ciężka choroba - 92 rodziny, bezrobocie - 53, niepełnosprawność - 37 rodzin.

Bezrobocie jest głównym czynnikiem, które niesie za sobą nie tylko niedostatek ale także negatywne skutki w zakresie funkcjonowania rodziny. Prowadzi często do zachowań dewiacyjnych w rodzinie, marginalizacji. W konsekwencji generuje występowanie patologii społecznej oraz nieradzenie sobie w wypełnianiu ról opiekuńczo- wychowawczych i społecznych. W rodzinach takich często występuje alkoholizm, złe warunki socjalno- bytowe, problemy w zakresie opieki nad dziećmi. Nieprawidłowe funkcjonowanie rodziny jest częstym powodem zaniedbywania przez dzieci nauki, nierealizowania obowiązku szkolnego, demoralizacji. Skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowaniu dzieci oraz skuteczna ochrona i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami.

W przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania przez rodziców jest sprawowana piecza zastępcza. Według danych z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Busku Zdroju na dzień 31.12.2018 r. w pieczy zastępczej przebywało 7 dzieci, w tym 4 w rodzinie zastępczej spokrewnionej, 1 dziecko w rodzinie zastępczej zawodowej, 2

---

²Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Stopnica, Ewidencja Ludności.

³ Opracowanie własne na podstawie Sprawozdania MPiPS -03 roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej za rok 2018.

w placówce opiekuńczo- wychowawczej.⁴ Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Gmina Stopnica ponosi wydatki za pobyt dzieci w pieczy zastępczej.

Do dnia 31 grudnia 2018 r. wszczęto procedurę „ Niebieskiej Karty” u 37 rodzin, w 30 rodzinach, w których było 30 dzieci.⁵

Adresaci programu

Adresatami programu są:

1. Rodziny:

- 1) przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych;
- 2) znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej, zdrowotnej;
- 3) zagrożone umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej, bądź też takie którym została odebrana bądź ograniczona władza rodzicielska;
- 4) z problemem przemocy i/lub uzależnienia.

2. Dzieci i młodzież:

- 1) z rodzin dotkniętych lub zagrożonych kryzysem;
- 2) z rodzin dysfunkcyjnych;
- 3) przejawiające trudności wychowawcze.

Cele programu

I. Cel główny

Wsparcie rodzin przeżywających trudności w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczej, które w efekcie ma doprowadzić do przywrócenia zdolności prawidłowego funkcjonowania i zapewnić prawidłowy rozwój wzrastających w nich dzieci.

Realizacja celu głównego jest uzależniona od realizacji poszczególnych celów szczegółowych.

II. Cele szczegółowe:

1. Prowadzenie działalności profilaktycznej sprzyjającej umacnianiu rodziny i wypełnianiu przez nią roli opiekuńczo-wychowawczej.

---

⁴ Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Busku Zdroju.

⁵ Opracowanie własne na podstawie danych Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Stopnica.

- 1) wspieranie rodziców w wychowaniu i edukacji dzieci oraz w zagospodarowaniu czasu wolnego;
  - 2) monitorowanie środowisk zagrożonych uzależnieniami, wykluczeniem społecznym- motywowanie do podejmowania działań nakierowanych na zmianę;
  - 3) monitorowanie sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej;
  - 4) wspieranie materialne rodzin.
2. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalno- bytowych rodziny.
- 1) wspieranie materialne rodzin z systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, zgodnie z ustawą o pomocy państwa w wychowaniu dzieci;
  - 2) wspieranie kobiet w ciąży i rodzin zgodnie z ustawą o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”;
  - 3) informowanie o innych formach pomocy oraz pomoc w ich załatwianiu.
3. Wspomaganie rodziny.
- 1) dążenie do zwiększenia kompetencji rodzicielskich przede wszystkim w zakresie wypełniania funkcji opiekuńczo- wychowawczej rodziny,
  - 2) podejmowanie działań na rzecz powrotu do rodziny naturalnej dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej,
  - 3) podejmowanie działań zapobiegających niedostosowaniu społecznemu dzieci,
  - 4) podejmowanie działań w zakresie aktywności społeczno- zawodowej rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym,
  - 5) współpraca z instytucjami, organizacjami na rzecz dziecka i rodziny,
  - 6) organizowanie poradnictwa i konsultacji dla rodziców ze specjalistami,
  - 7) inicjowanie i prowadzenie działań mediacyjnych i interwencyjnych w sytuacjach kryzysowych.
4. Opieka nad dzieckiem z rodzin niewydolnych wychowawczo.
- 1) przydzielenie rodzinie asystenta rodziny;
  - 2) podejmowanie działań w celu zapewnienia nadzoru kuratora;
  - 3) organizowanie wsparcia psychologicznego i pedagogicznego;
  - 4) mobilizowanie rodziców do korzystania z programów korekcyjno-edukacyjno- terapeutycznych oraz specjalistycznych konsultacji;
  - 5) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny dysfunkcyjnej po zakończeniu współpracy z asystentem rodziny.

5. Podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej.
  - 1) współpraca z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej;
  - 2) udział w spotkaniach zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka przebywającego w pieczy zastępczej.

Realizatorzy programu

Zaplanowane w programie działania realizowane będą przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stopnicy we współpracy z instytucjami państwowymi, samorządowymi, służbą zdrowia, organizacjami pozarządowymi, które specjalizują się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny.

Źródła finansowania

Środki finansowe na realizację niniejszego programu będą pochodzić ze środków własnych gminy oraz z dotacji budżetu państwa.

Monitoring i ewaluacja

Gminny Program Wspierania Rodziny Gminy Stopnica na lata 2019- 2021 jest dokumentem otwartym i długofalowym, który będzie podlegał ewaluacji w zależności od występujących potrzeb. Nieodzownym elementem towarzyszącym wdrażaniu programu jest jego monitorowanie i ocena realizacji. Ocena poszczególnych działań odbywać się będzie na podstawie corocznej analizy realizacji założeń programu. Formą oceny będzie roczne sprawozdanie z przebiegu realizacji przedstawione do wiadomości Burmistrzowi Miasta i Gminy Stopnica oraz Radzie Miejskiej w Stopnicy do końca marca każdego roku.

Podsumowanie

Realizacja niniejszego programu pozwoli wzmocnić rolę i funkcję rodziny biologicznej oraz ma na celu przeciwdziałanie umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej. Wsparcie rodzin będzie miało charakter profilaktyczny, ochronny. Powyższe działania mają doprowadzić do przywrócenia rodzinie zdolności prawidłowego funkcjonowania i wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczej oraz mają zapewnić prawidłowy rozwój wzrastających w nich dzieci.